

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

3893

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte de captació d'aigües subterrànies per a reguiu al polígon 4, parcel·la 17, t.m. Santa Maria del Camí. (exp. 198a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de 28 de novembre de 2025, i d'acord amb l'article 9.1 del text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 13/2025, de 31 de juliol, pel qual es corregeixen els errors detectats en el Decret 10/2025,

RESOLC FORMULAR

Informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig) per reguiu al polígon 4, parcel·la 17, del t.m. de Santa Maria del Camí.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació

Segons s'estableix a l'article 7.2.a) de la Llei 21/2013, són objecte d'una avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes compresos a l'annex II d'aquesta Llei.

Tenint en compte el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III de la Llei 21/2013, l'activitat projectada s'inclou a l'Annex 2, Grup 3 (perforacions, dragats i altres instal·lacions mineres i industrials) lletra a): 3ª Perforacions per a l'abastiment d'aigua.

Per tant, aquest projecte ha de seguir la tramitació ambiental com a Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada establerta al Capítol II, Secció 2^a, de la Llei 21/2013; també s'ha de complir el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació Ambiental de les Illes Balears.

2. Descripció i ubicació del projecte

1. El projecte consisteix en realitzar un sondeig per la captació d'aigües subterrànies i destinar-les al reguiu a la finca anomenada Es Bassol, polígon 4, parcel·la 17, del t.m. de Santa Maria del Camí. La referència cadastral de la parcel·la és 07056A00400017, d'ús principal agrari i amb una superfície total de 14.914 m².

2. Al document ambiental s'indica la ubicació del sondeig a les coordenades ETRS89-UTM 31N: x = 483528, y = 4388219, z = 116,1 m.

3. Les característiques del sondeig especificades són les següents:

- Cabal màxim instantani de la bomba: 0,5 l/s.
- Volum màxim anual: 3.800 m³.
- Ús d'aigua: reguiu.
- Profunditat màxima del sondeig indicada al document ambiental: 186 metres.
- Profunditat màxima d'instal·lació de la bomba: profunditat de cota +1 m.

La massa d'aigua on està projectat el sondeig està identificada com 1814M3 Pont d'Inca.

Segons l'article 27 del PHIB, l'estat de les masses d'aigua subterrània es determina pel pitjor valor del seu estat quantitatiu i del seu estat químic. En aquest cas, l'estat global de la massa està considerat com a dolent, ja que es troba en mal estat quantitatiu de risc (percentatge d'extracció entre 80-100 %), i amb un estat qualitatiu dolent.

4. Segons s'indica al document ambiental, la parcel·la forma part de l'explotació agrària prioritària, identificada amb el nombre 16922 i, actualment, està dedicada al cultiu de vinyes.

5. El punt projectat del sondeig no es troba afectat per àrees de prevenció de riscos (APR) d'esllavissaments, d'erosió, d'inundació o d'incendis (ZAR risc baix).

La parcel·la on es vol desenvolupar el sondeig no està subjecta a protecció per cap espai de la Xarxa Natura 2000 (la distància més propera del sondeig a l'àrea protegida per XN2000 es troba a 1.549 m de distància). Tampoc es troba a cap zona definida per la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (LEN).

6. El **sondeig més proper de captació d'aigües es troba a 145 m**, identificat al cens d'aigües subterrànies del PHIB com AAS_12248_Vigent-AASS_12248, d'ús domèstic. Correspon amb la parcel·la 283 del polígon 4, contigua a la parcel·la del document ambiental.

7. **Característiques tècniques del sondeig:** segons s'indica en el projecte, el sondeig es farà per rotopercussió. En cas que l'afluència d'aigua fos suficient, no s'arribaria a la profunditat màxima.

La perforació es farà sense recuperació del testimoni, i es cimentaran mínim de 25 m, contats des de la boca del sondeig. Posteriorment s'entubarà en la seva totalitat fent servir una canonada cega, a excepció de la zona aquífer, que es farà amb canonada ranurada.

Una vegada efectuada la perforació, fins que s'instal·li la bomba d'extracció, es col·locarà a la sortida del sondeig un tub piezomètric, un comptador volumètric i una aixeta de pressa de mostres. La bomba s'instal·larà a una profunditat màxima de cota de + 1 m.

Finalitzada la instal·lació es bombejarà fins extraure aigua neta, el promotor indica que es farà la desinfecció de l'aigua utilitzant un producte adequat i d'acord amb el que s'indica a l'annex 8, punt 2.3.3, del Pla Hidrològic en vigor.

Si el sondeig fos negatiu (no es trobés aigua) o amb aigua salinitzada, el projecte recull el procediment de segellat per a evitar accidents i possibles contaminacions de l'aquífer per vessament de contaminants. El procediment de tancament del sondeig, en aquest cas, es farà segons indica el promotor, amb les fases de: a) Extracció de l'entubat si fos viable; b) Desinfecció del pou; c) Emplenament del pou amb materials sòlids inerts; d) Tancament del tram més superficial mitjançant un dau de formigó.

El termini estimat d'execució dels treballs de perforació i entubat per sondeig és de 2 a 5 dies.

La zona d'afecció del sòl durant la perforació està avaluada en el projecte en uns 60 m², espai en el que s'emplaçaran la màquina perforadora, el compressor, el camió, l'acopi de tubs, dipòsit d'aigua, i els materials i eines de feina.

8. Anàlisi de les alternatives avaluades en el projecte:

El document ambiental contempla les següents alternatives:

Alternativa 0: no fer el sondeig.

Segons la valoració del promotor, si no es disposa d'una xarxa de reg a la finca, s'hauria de contractar camions cubeta per transportar l'aigua. Això suposaria el moviment periòdic de vehicles, amb el conseqüent increment d'emissió de gases d'efecte hivernacle.

Considera que l'aportació d'aigües pluvials suposa un volum insuficient d'abastiment per reguir.

Alternativa 1: fer el sondeig en una altra ubicació. Segons el promotor, aquesta alternativa no suposaria una avantatge degut al requeriment d'una major infraestructura hidràulica o elèctrica.

Alternativa 2: fer el sondeig mitjançant un altre mètode de perforació: en el document ambiental es plantegen tres mètodes possibles de perforació: per rotació, per percussió i per rotopercussió amb circulació directa o inversa. El promotor indica que fer els sondeigs amb un mètode diferent al de rotopercussió no és possible a les Illes Balears, ja que no hi ha empreses perforadores que facin aquestes dues modalitats.

Alternativa 3: (alternativa escollida pel promotor): Fer el sondeig per rotopercussió considera l'opció més factible i ràpida al poder contractar una empresa dins les Balears. També la ubicació es considera la millor opció per ubicar la maquinària de perforació, d'acord amb l'orografia del terreny i a les vies d'accés. També perquè al punt escollit l'eliminació de la vegetació és menor, al seu criteri, i perquè la disponibilitat d'aigua ajudaria a no dependre de factors externs com el transport amb camions cisterna o la pluviometria.

El document del projecte, seguint les consideracions descrites a l'Annex 8 de «*Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous*» del PHIB, contempla els possibles efectes significatius sobre el medi ambient que s'analitzen a continuació.

3. Avaluació dels efectes previsibles

Segons el document ambiental, els principals impactes ambientals considerats es produiran a la fase d'execució del projecte. Tots ells són considerats pel promotor com a impactes amb poca o nul·la afecció sobre el medi ambient. Els impactes previstos al document ambiental,

tendran efectes sobre: el medi atmosfèric, factors climàtics i canvi climàtic, població, hidrologia, sòl, medi biòtic i paisatge.

D'acord amb el document ambiental, la superfície total de la parcel·la que es veuria afectada per l'eliminació de les espècies vegetals existents, la instal·lació de la perforadora, el compressor i el camió amb els materials, s'estima seria d'uns 60 m².

Atenent les diferents fases de construcció del sondeig, el document ambiental analitza els següents impactes possibles:

Durant la fase de construcció: impactes per eliminació de vegetació necessària per a l'accés de la maquinària (si escau), neteja de la zona on s'instal·larà la perforadora, el compressor i el camió dels materials de perforació, afectant una superfície d'uns 60 m². Emissions de gasos d'efecte hivernacle durant el funcionament de la maquinària.

Fase de funcionament: contaminació de la massa d'aigua a través de la boca del sondeig per vessaments incontrolats de substàncies contaminants i molèsties per renou.

Fase d'abandonament: possible contaminació de la massa d'aigua subterrània per abocament de substàncies contaminants, perill de caiguda de persones o animals per la boca del sondeig.

Una vegada identificats els efectes previsibles i els principals impactes, el document ambiental contempla una sèrie de mesures preventives i reductores que tenen com a objectiu la reducció, eliminació o modificació dels efectes ambientals negatius significatius del projecte. En aquest sentit, la curta duració de la fase d'obres, avaluada entre 2 i 5 dies, facilita l'aplicació de les mesures proposades.

Per minimitzar les afeccions abans descrites el promotor planteja les següents **mesures preventives**:

1. Per a evitar la contaminació del sòl per vessament de substàncies contaminants es disposarà d'un sac de sepiolita per a l'absorció d'olis o greix. Es disposarà d'un bidó per a la recollida dels materials contaminats i la posterior entrega a un punt de tractament autoritzat. Segons indica el document ambiental, el compressor compta amb un sistema de contenció per a evitar vessaments.

2. A fi d'evitar la contaminació de l'aquífer provocat per l'entrada de contaminants per la boca del sondeig i les parets, es preveu la cimentació contemplada a l'annex 8 del PHIB, i així impedir l'entrada de contaminants a través de l'espai que hi ha entre l'entubat i la paret del terreny. La boca del sondeig es farà amb una placa de formigó i es mantindrà cobert fins la instal·lació de la bomba.

3. Per a minimitzar les emissions de CO₂ a l'atmosfera, el compressor comptarà amb les revisions i manteniments periòdics indicats pel fabricant.

4. Per a evitar molèsties per renou i vibracions als veïns i a la fauna, les feines es faran en horari diürn i es mantindrà la maquinària en condicions òptimes, amb revisions periòdiques i manteniments.

Seguiment: les fases d'execució, i abandonament o clausura del sondeig es faran baix la supervisió d'un director facultatiu que, d'acord amb el PHIB, farà el seguiment aportant una fulla de característiques de la litologia, aquífers, nivell estàtic, assaig de bombeig, i emissió de certificats d'adequació a les normes tècniques del projecte.

S'adjunta al document el pressupost del cost de les mesures mediambientals que s'adoptaran, consistents en: cimentació del sondeig, cost de l'obra a la boca del sondeig, i cost del tancament del sondeig previ a la instal·lació de la bomba d'extracció. El cost total de les mesures anteriorment descrites s'estima serà de 900 €.

4. Consultes a les Administracions públiques afectades i persones interessades

D'acord amb l'article 46 de la Llei 21/2013, de 9 desembre, d'avaluació ambiental, l'òrgan ambiental ha realitzat consultes a les següents administracions i entitats previsiblement afectades:

- Consell de Mallorca. Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures. Direcció Insular de Territori i Paisatge.
- Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural.
- Servei de Desenvolupament Agrari. Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural.
- Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal.
- Ajuntament de Santa Maria del Camí.
- Entitats ecologistes: GOB i Amics de la Terra.

La sol·licitud d'inici de tramitació d'Avaluació Ambiental Simplificada per part de l'òrgan substantiu, el Servei d'Aigües Subterrànies de la DG de Recursos Hídrics, va acompanyada de la següent informació: «Vistes les característiques de l'obra i els paràmetres d'explotació sol·licitats, aquest Servei d'Aigües Subterrànies considera que el projecte no afectarà apreciablement l'estat de la massa subterrània on es troba ubicat, ni té repercussions ambientals apreciables».

A l'expedient consta resposta dels següents òrgans consultats:

- **Informe del Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari, de la DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural**, enviat en data 12/11/2024, que conclou:

«[...] la parcel·la forma part de la base territorial d'una explotació agrària inscrita en el Registre Interinsular Agrari amb el núm. 16.922 com a Prioritària.

Per tant, aquesta Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural, mitjançant el servei de Reforma i Desenvolupament agrari, **informa favorablement** l'objecte del projecte, des del punt de vista agrari».

- **Informe del Servei de Protecció d'Especies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal (03/12/2024)**, que conclou:

«[...] **Inform favorablement** sobre el projecte de captació d'aigües subterrànies al polígon 4, parcel·la 17 del T.M. de Santa Maria del Camí, condicionat al compliment de les mesures preventives, correctores i compensatòries previstes al document ambiental».

5. Anàlisis dels criteris de l'annex III de la Llei 21/2013

S'han analitzat els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

En concret, s'han tengut en compte els següents aspectes:

L'objecte del projecte és la captació d'aigües subterrànies (sondeig AAS_22086_Solicitat-ASS_22086) per reguiu a la finca Es Bassol, polígon 4, parcel·la 17, T.M de Santa Maria des Camí, amb una superfície total de 14.914 m² (dades cadastrals **07056A00400017**).

El sondeig projectat s'ubica sobre la massa d'aigua MAS18.14.M3 Pont d'Inca. Segons l'article 27 del Pla Hidrològic de les Illes Balears (PHIB), l'estat de les masses d'aigua subterrània es determina pel pitjor valor del seu estat quantitatiu i del seu estat químic.

Aquesta massa està classificada com estat quantitatiu dolent (índex d'explotació 80-100%) i un estat químic dolent.

Pel que fa al cabal màxim instantani indicat al document ambiental, de 0,5 l/s, segons el PHIB, aprovat per RD 49/2023, de 24 de gener, el quadre 20 recull les distàncies mínimes que han d'haver entre captacions alienes, atenent al cabal màxim instantani. **En el cas del sondeig projectat es sol·licita un cabal de 0,5 l/s, per tant, sí es respecta la distància mínima de 100 m amb el sondeig més proper.**

Segons l'article 2.3 del Decret 18/2023, de 27 de març, *pel que es designen les zones vulnerables per la contaminació de nitrats procedent de fonts agràries de les Illes Balears i s'aprova el Programa de seguiment i control del domini públic hidràulic*, la massa d'aigua del municipi de Santa Maria del Camí on està projectat el sondeig està declarada com a **Zona Vulnerable a la Contaminació per Nitrats (ZVCN)**.

En el visor IDEIB la zona projectada pel sondeig mostra una vulnerabilitat moderada (Valor 5) i sensible a l'eutrofització (consulta del 12/11/2025).

En el document ambiental no s'indiquen les instal·lacions de canonades de reg que partiran del pou cap a la zona d'explotació agrària; tampoc s'indica si es faran rases per a la conducció de les canonades de reg.

Vulnerabilitat del projecte enfront del risc d'accident greu o catàstrofe: El punt projectat per fer el sondeig es correspon amb un àrea catalogada com Zona de risc baix d'incendis.

Segons la consulta de la capa APR Inundació del Pla Territorial de Mallorca no hi ha risc d'inundació a la parcel·la. La Xarxa hidrogràfica del torrent de Sollerie es troba a més de 3.000 m (font: Visor IDEIB, consulta del 12/11/2025).

Patrimoni cultural i històric: Al visor IDEIB es comprova que dins l'àrea del sondeig no hi ha bens d'interès etnològic (consulta de dia 12/11/2025).

Una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental i atesa la naturalesa del projecte, no es preveu que el projecte pugui tenir efectes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que s'apliquin les mesures preventives i correctores del document ambiental i les proposades en aquest informe.

Conclusions de l'informe d'impacte ambiental

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig), per a ús de reguiu, al polígon 4, parcel·la 17, del TM de Santa Maria des Camí, promogut per la senyora Maria Rosa Cañelles Sureda, atès que no es preveu que pugui tenir efectes significatius sobre el medi ambient, d'acord amb els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, sempre que es compleixin les

mesures preventives, correctores i/o reductores proposades en el document ambiental, signat electrònicament per Nicolás Dameto Truyols (Enginyer Superior de Mines) el 9 de setembre de 2024, amb els següents **condicionants**:

1. El titular de la captació haurà de complir el recollit a l'apartat d'atorgament d'autoritzacions per a usos de reguiu i ramaders, descrit a l'article 114 «Normes per l'atorgament d'autoritzacions» del vigent PHIB.
2. El director facultatiu farà el seguiment ambiental previst en el Document Ambiental per a les fases d'execució, funcionament i clausura amb la finalitat de disminuir l'impacte ambiental ocasionat pel projecte.
3. Atès que el projecte s'ubica en una zona amb Vulnerabilitat a la Contaminació d'Aqüífers Moderada, durant l'execució de les obres i el funcionament s'han d'adoptar les màximes precaucions per evitar l'abocament de substàncies contaminants, incloses les derivades del manteniment de les maquinàries (canvi d'olis, abastiment de combustible, etc.), els quals sempre es duran a terme fora de la parcel·la on s'ubica el sondeig, en compliment de la Llei 8/2019, de 19 de febrer de 2019, de residus i sòl contaminats de les Illes Balears.
4. Així mateix, es garantirà la correcta gestió dels residus que es puguin produir i de qualsevol anomalia que es pugui detectar o produir a qualsevol de les fases del projecte.
5. En cas que la ubicació del sondeig pugui sofrir variacions en funció del replanteig el dia de la perforació, condicionada pel posicionament de la maquinària, en cap cas podrà suposar una afecció ambiental major a la ja prevista.

Es recorda que:

1. S'haurà d'aplicar el procediment recollit a l'annex 8 de «Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous» del vigent PHIB.
2. En cas de ser necessari l'ús de bentonita com a llot de perforació, el perforista haurà de valorar si escau la col·locació d'una bassa de llots adequada al volum necessari per evitar el seu vessament al terreny. Els residus seran gestionats de forma adequada, d'acord amb la normativa vigent.
3. El Servei d'Aigües Subterrànies hauria de comprovar la necessitat real de consum d'aigua del cultiu que es pretén incorporar a la parcel·la i autoritzar només la dotació estrictament necessària d'acord amb el tipus de cultiu.

Es recomana que:

1. Atès que l'estat global de la massa d'aigua és dolent, es considera recomanable comptabilitzar per part de l'òrgan substantiu de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua de la massa de MAS18.14.M3 Pont d'Inca, per valorar-ne l'afecció global, abans de concedir-ne de noves i evitar que la massa entri en situació de sobreexplotació o que els valors dels paràmetres que defineixen l'estat qualitatiu de la massa puguin empitjorar.
2. Pel que fa a la implantació d'energies renovables al projecte, sempre que sigui viable, seria recomanable incloure a la instal·lació de la bomba d'extracció un sistema de producció d'energia renovable, per exemple mitjançant plaques fotovoltaïques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.
3. En cas que el sondeig sigui positiu i es procedeixi a l'extracció d'aigua de l'aqüífer, s'hauria de preveure la recollida i emmagatzematge de l'aigua de pluja pel seu posterior aprofitament, amb l'objectiu d'afavorir-ne l'ús responsable. El promotor del projecte hauria d'incorporar els sistemes de reg eficients necessaris per reduir el consum d'aigua i fer una revisió periòdica de les conduccions per detectar qualsevol pèrdua d'aigua.
4. D'acord amb l'article 54 del PHIB, «Reutilització d'aigües regenerades per al seu ús en reguiu», s'hauria de valorar la possibilitat actual o futura de poder aprofitar aigües regenerades pel reg dels cultius de la finca.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'autorització del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.6 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 16 d'abril de 2026)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Paz Andrade Barberá

